

Bærekraftsstrategi

Strategi 2023-2024

Innhold

5	Innledning
7	Føringer for BIRs bærekraftsstrategi
9	Bærekraft i BIR
10	Fokusområder
12	Ta miljø- og klimaansvar
14	Skape verdi av ressurser
16	Sikre ansvarlig styring og drift
18	Utvikle folkene og kulturen
21	Bærekraftsrapportering
21	Veien videre
22	Vedlegg
22	Vesentlighetsmatrise og intervjuguide
24	Koordinering av BIRs bærekraftsstrategi og strategier hos eierkommunene
32	Viktige ord og begreper

Innledning

BIR er et av Norges største renovasjonsselskaper. Konsernet BIR ble etablert i 2002. Historien strekker seg tilbake til 1881 da Bergen Renovasjonsvæsen ble etablert, som Nordens første kommunale renovasjonsselskap. BIR AS er eid av kommunene Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Kvam, Osterøy, Samnanger, Vaksdal og Øygarden.

BIRs konsernstrategi inkluderer visjon og langsiktige målsettinger, og setter retning for arbeidet i den gjeldende perioden strategien omfatter. Visjonen til BIR er å være «vestlendingenes egen miljøbedrift». I tillegg har vi slagordet «Sammen for en god sak» som passer godt sammen med både visjonen og bærekraftsmål nr 17 om samarbeid. Konsernstrategien tar utgangspunkt i FNs bærekraftsmål, og vi prioriterer de fem målene der BIR i størst mulig grad kan gjøre en forskjell ut fra vår kjernevirksomhet og verdikjede. De fem målene er «Industri, innovasjon og infrastruktur» (9), «Bærekraftige byer og lokalsamfunn» (11), «Ansvarlig forbruk og produksjon» (12), «Stoppe klimaendringene» (13) og «Samarbeid for å nå målene» (17).

Våren 2022 ble det besluttet å utarbeide en bærekraftsstrategi som støtter opp under konsernstrategien og ytterligere konkretiserer organisasjonens tilnærming til bærekraft.

Bærekraftsstrategien skal gjelde for hele BIR-konsernet. Ved å utarbeide og implementere en egen bærekraftsstrategi, retter vi oppmerksomheten mot hvordan BIR skal redusere sin klima- og miljøpåvirkning, beskytte menneskerettigheter, bidra til sosiale og økonomiske utviklingsmål, og sikre en langsiktig bærekraftig forretningsmodell.

Konsernstrategien omhandler hvordan BIR skal nå sine langsiktige mål, mens bærekraftsstrategien vektlegger hvordan BIR skal integrere bærekraftshensyn i alle selskapenes virkeområder. Bærekraftsstrategien inneholder således mål for å redusere negativ påvirkning på klima og miljø, samt øke positive sosiale og miljømessige påvirkninger.

Vår virksomhet er regulert av en rekke lovkrav og rammebetingelser gitt av EU og nasjonale myndigheter som gir føringer for bærekraftsarbeidet.

Føringer for BIRs bærekraftsstrategi

CSRD står for Corporate Sustainability Reporting Directive, som er det engelske navnet på Bærekraftsdirektivet (direktiv 2014/95/EU). Direktivet krever at store bedrifter og offentlige foretak rapporterer om sin bærekraftsmessige ytelse. Formålet er å øke åpenheten slik at investorer, kunder, ansatte og andre interessenter kan vurdere om bedriften har en langsiktig bærekraftig forretningsmodell. I bærekraftsmessig ytelse inngår rapportering på miljø, samfunnsansvar, ansatte, samarbeidspartnere og forholdet til lokalsamfunnet.

Implementeringen av direktivet følger en trappetrinnsmodell der det antas at BIR ikke vil bli rapporteringspliktig fra 2024, men trolig vil BIR oppfylle kriteriene som krever rapportering fra 2025 på grunn av kriterier om salgsinntekt over 320 MNOK, balansensum over 160 MNOK og/eller at selskapet har over 250 ansatte (krav om at minst to av tre kriterier oppfylles). Alle EU-landene er pålagt å implementere direktivet i sin nasjonale lovgivning. I Norge er det Finanstilsynet som er ansvarlig for å føre tilsyn med at bedriftene følger kravene i Bærekraftsdirektivet.

Bærekraftsstrategien skal sette retning for BIRs bærekraftsarbeid, og belyse de bærekraftsmessige utfordringene og mulighetene vi står overfor, samt veilede BIRs datterselskap i arbeidet med å sette delmål, hente inn data, definere og gjennomføre endringsaktiviteter. Kunnskap og innsikt i utfordrings- og mulighetsbilde forventes fra eiere og lovgivere slik at vi på en god måte, og så tidlig som mulig, møter de kravene som kommer og tar ansvar for vår påvirkning på miljøet og samfunnet. I tillegg vil vi kunne øke lønnsomheten, forbedre omdømme og være tydelige på beslutningstaking gjennom økt bevissthet på konsekvenser for bærekraftselementene ESG (Environmental, Social, Governmental) ref. kap. 3.

FN samarbeidet: Bærekraftsutfordringene er globale og derfor har FN siden 1972 engasjert seg for å samle nasjonene om samarbeid i de tre dimensjonene klima og miljø (Parisavtalen 2015, Naturavtalen 2022), økonomi med grønn vekst og mindre ulikhet, og sosiale forhold for å bekjempe fattigdom (FNs bærekraftsmål 2015). [Bærekraftig utvikling \(fn.no\)](https://www.fn.no/).

EU kommisjonen har lang tradisjon med å arbeide for bærekraft, og da Ursula von der Leyen ble valgt som EU-kommisjonens president i 2019, ble grønn omstilling satt øverst på EUs agenda. For å omdanne EU til et klimanøytralt og forurensningsfritt kontinent som har tilgang til tilstrekkelige ressurser og som skaper nye arbeidsplasser, har EU vedtatt en omfattende plan: European Green Deal, «Europas grønne giv». Planen inneholder en rekke delplaner som omfatter nær sagt alle sektorer: Bærekraftsdirektivet som er nevnt over, Klimalov – «Fit for 55» som innebærer utslippsreduksjon innen 2030 og klimanøytralitet i 2050, Plan for sirkulær økonomi med omfattende omstilling fra «bruk og kast» til ressursøkonomi, «Farm to fork» for et bærekraftig landbruk, Strategi for biodiversitet, Energistrategi – raskt oppdatert etter Ukrainakrigen til REPowerEU – en plan for å bli uavhengig fra russisk gass. Videre er det utarbeidet plan for bærekraftig transport, New European Bauhaus for en bærekraftig byggebransje, boliger med lavere energibehov og godt bomiljø, og «Just transition» som innebærer støtte til omstilling for å hindre økende forskjeller. I finansbransjen skal alle investeringer klassifiseres i henhold til taksonomien slik at miljøvennlige investeringer får billigere kapital.

Listen er ikke komplett, men illustrerer hvor viktig grønn omstilling er på den politiske agenda i Europa. [European Green Deal \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-124476.attachments)

Som EØS medlem er Norge i gang med å innarbeide alle nye direktiver og forordninger i norsk lov, og det arbeides hardt i alle departementer for å holde tritt. Nasjonale rammebetingelser er derfor i rask endring og de føringene som treffer BIR spesielt er nasjonal strategi for klima, strategi for sirkulærøkonomi, plan for å bevare naturmangfold og utsorteringskrav for avfall.

Bærekraft i BIR

ESG står for Environmental, Social og Governance, og utgjør en internasjonal anerkjent beskrivelse av de tre dimensjonene innen bærekraft.

Klima- og miljøhensyn (Environmental) tar for seg om vår virksomhet har en bærekraftig produksjonsprosess, om vi tar hensyn til klimaendringer og vårt ansvar for å ta vare på miljøet.

Sosiale spørsmål (Social) dreier seg om hvordan vi forholder oss til våre medarbeidere, samfunnet og andre interessenter. Det kan for eksempel inkludere spørsmål om likestilling, mangfold og rettigheter.

Styring (Governance) omhandler hvordan konsernet styres og ledes, hvordan beslutninger tas, om det finnes gode kontrollmekanismer, åpenhet og transparens.

I økende grad oppleves det at interne og eksterne interessenter, eksempelvis kunder og investorer, i stadig større grad vektlegger ESG-forhold i vurderingen av hvilke selskaper de skal investere i, kjøpe av eller samarbeide med fordi det kan ha en innvirkning på selskapets langsiktige bærekraft og finansiell soliditet. Samvirke mellom disse tre faktorene anses viktig i grønne og bærekraftige forretningsmodeller og refereres ofte til som «trippel bunnlinje» (TBL).

Basert på de ovennevnte føringer, samfunnsutvikling og vår egen kjernevirksomhet har strategiprosessen ledet oss frem til en klar ambisjon for BIRs bærekraftsarbeid. Ambisjonen er som følger:

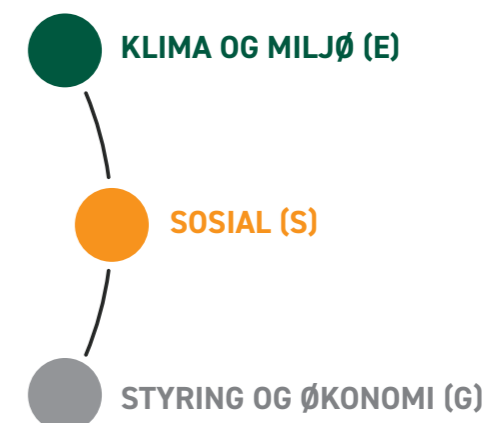
Alt har verdi

BIR – en drivkraft for et sirkulært samfunn

Ambisjonen innebærer at bærekraft skal være integrert i alt vi gjør, dvs. hvordan vi skaper verdi for våre kunder, eiere og samarbeidspartnere gjennom de tjenestene vi leverer. Det skal gjennomsyre vår kultur og synliggjøres i vårt fotavtrykk i samfunnet.

BIR ønsker å bidra til at eierkommunene når sine egne ambisjoner og mål om bærekraftig utvikling, og følgelig er synliggjøring av felles målsettinger på område vektlagt. Koblinger mellom BIRs bærekraftsstrategi og eierkommunene sine bærekraftsmål er synliggjort i vedlegg.

Ut fra ambisjonen er det valgt ut fire fokusområder for BIRs bærekraftsarbeid. Disse fire fokusområdene er basert på en interessent- og vesentlighetsanalyse gjennomført høsten 2022.

Fokusområder

En vesentlighetsanalyse er en metode for å identifisere og vurdere de viktigste utfordringene og mulighetene konsernet står overfor når det gjelder bærekraft. Vesentlighetsanalysen er et viktig verktøy for å prioritere de temaene som har størst påvirkning på bærekraftsaspekter, og å sette inn tiltak der det vil ha størst effekt.

For å komme frem til de mest vesentlige temaene, eller bærekraftstemaene, er det gjennomført en interessentundersøkelse med spørsmål om ulike påvirkningsforhold. Interessentene gjør vurderinger av områder eller faktorer der virksomheten har

betydelig påvirkning på sine omgivelser knyttet til ESG, og hvilke områder eller faktorer i omgivelsene som potensielt kan ha stor påvirkning på virksomheten. Basert på resultatene av vesentlighetsanalysen er det gjort prioriteringer av de viktigste temaene der virksomheten bør fastsette mål og tiltak. Vesentlighetsanalysen er slik sett et nyttig verktøy for å sikre at bærekraftsstrategien omhandler de temaene som har størst betydning for bærekraftsarbeidet. Fokusområdene vises under og videre følger en nærmere beskrivelse av bærekraftstemaene tilhørende hvert fokusområde, samt en oppsummering med prioriterte mål og tiltak.

Ta miljø- og klimaansvar

BIR skal ta miljø- og klimaansvar og være en drivkraft i overgangen til fremtidens 0-utslippssamfunn. Vi skal redusere avtrykket av egen drift og påvirke utover egen verdikjede. Vi skal blant annet gå over til fornybare energikilder, arbeide for å etablere karbonfangstanlegg og bidra til naturmangfold.

Redusere klimapåvirkning

Vi står i en natur- og klimakrise, og det er behov for at samfunnet tar i bruk og legger til rette for nye løsninger som bidrar til betydelig lavere utslipp. BIR skal sikre fossilfri transport og bidra til at klimagassutslipp fra avfallshåndtering er betydelig redusert i 2030.

Effektivt og rent energiforbruk

Verden står overfor en massiv energiomstilling der fossile energikilder må erstattes av fornybare, og andelen tilgjengelig energi må økes betraktelig. BIR jobber for å optimalisere egen produksjon av energi og øke andelen fornybar energi. Dette inkluderer at bygg og anlegg skal utvikles for lang levetid, gjenbruk og energieffektive løsninger.

Håndtere klimaendringene

Økte klimagassutslipp bidrar til økt klimarisiko, både overgangsrisiko og fysisk risiko. BIR jobber for å ha kontinuerlig innsikt i klimarisiko selskapet er eksponert for, og å iverksette tiltak for å redusere denne. Slik vil vi bidra til å sikre egen samfunnskritisk drift og skape arbeidsplasser med lav risiko.

Redusere forurensning

BIR jobber for å minimere negativ miljøpåvirkning fra egne anlegg og kjøretøy, og redusere risiko for miljøutslipp.

Bidra til naturmangfold

Overproduksjon, hensynsløs bruk av naturarealer og miljøutslipp har ført til tap av biologisk mangfold, leveområder og karbonlagringskapasitet, og det er behov for tiltak som bevarer naturen i fremtiden.

Vår forpliktelse

BIR skal ta miljø- og klimaansvar og være en drivkraft i overgangen til fremtidens 0-utslippssamfunn. Vi skal redusere avtrykket av egen drift og påvirke utover egen verdikjede. Vi skal blant annet gå over til fornybare energikilder, arbeide for å etablere karbonfangst og bidra til naturmangfold.

Tilknyttede bærekraftstema

- Redusere klimapåvirkning
- Effektivt og rent energiforbruk
- Håndtere klimaendringer
- Redusere forurensning
- Bidra til naturmangfold

Prioriterte målsettinger

- Kutte i direkte og indirekte klimagassutslipp
- Optimalisere og øke produksjon av fornybar energi
- Øke andel fornybar energi som brukes i BIR
- Være en pådriver innenfor bioøkonomi

Prioriterte tiltak

- Etablere karbonfangst
- Implementere fossilfri drift
- Utarbeide handlingsplan for energiøkonomisering og økt produksjon av fornybar energi
- Utarbeide handlingsplan for overgang til fornybar energi
- Etablere produksjon av biologiske gjødselprodukter og andre biotiltak

Relevante bærekraftsmål

Skape verdier av ressurser

BIR skal skape verdi av ressurser ved å etablere nye sirkulære verdikjeder. Dette innebærer at BIR er en innovatør som utnytter ressursene i avfallet. BIR stiller krav til aktørene i verdikjeden, og er initiativtaker til samarbeid som skaper verdi for samfunnet.

Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelse

Overforbruket i samfunnet bidrar til å øke klimagassutslipp og ressursknapphet, og det er behov for å etablere en sirkulær økonomi som bidrar til at ressursene holdes i kretsløpet så lenge som mulig. BIR bygger infrastruktur og skal sikre tilgjengeligheten av brukervennlige tjenester. Dette inkluderer tilrettelegging for ombruksløsninger, oppsirkulering, økt kvalitet i utsorteringen av materialer og tiltak for å redusere både eget og kunders avfallsvolum.

Sikre bærekraftige innkjøp

Realisering av FNs bærekraftsmål fordrer at virksomheter tar ansvar for å sikre bærekraftige forhold i egen verdikjede. BIR skal være en ansvarlig aktør som stiller klare krav til egne leverandører når det gjelder sosiale forhold, klima og miljø og god styring. Dette innebærer også revidering av om krav oppfylles, bistand til oppfyllelse av krav og iverksettelse av konsekvenser ved brudd på krav.

Innovasjon og samarbeid

Realisering av FNs bærekraftsmål fordrer tillitsfulle og effektive samarbeid som bidrar til innovasjon og vedvarende gode resultater. BIR er initiativtaker og aktiv deltaker i tverrfaglig samarbeid både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette innebærer at BIR skal ta en fremoverlent rolle, og systematisk jobbe med innovasjon både internt og i samarbeid med eksterne aktører.

Verdiskaping i lokalsamfunn

Vestlandet spiller en viktig rolle i Norges verdiskaping og ressursutnyttelse. BIR skal være en positiv kraft som tar aktiv del i byutviklingen og som bidrar til at lokalsamfunnet styrkes.

Dette inkluderer også at BIR ønsker å ta en sentral posisjon som kunnskapsformidler som informerer innbyggere om hvordan de selv kan bli mer bærekraftige.

Vår forpliktelse

BIR skal skape verdi av ressurser ved å etablere nye sirkulære verdikjeder. Dette innebærer at BIR er en innovatør som utnytter ressursene i avfallet. BIR stiller krav til aktørene i verdikjeden, og er initiativtaker til samarbeid som skaper verdi for samfunnet.

Tilknyttede bærekraftstema

- Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen
- Sikre bærekraftige innkjøp
- Innovasjon og samarbeid
- Verdiskaping i lokalsamfunn

Prioriterte målsettinger

- Øke utsortering i tråd med EU-målkrav
- Stille bærekraftskrav i alle våre innkjøp
- Innovere egen verdikjede og være en pådriver for oppstartsselskaper og innovasjonsnettverk
- Være en pådriver for bærekraftig byutvikling og lokalsamfunn

Prioriterte tiltak

- Videreutvikle tjenestetilbudet og insentiver for økt utsortering
- Definere og implementere bærekraftskrav til leverandører
- Sikre finansiering av sirkulærøkonomiske tiltak
- Gå i dialog med eierkommuner om felles bærekraftige tiltak

Relevante bærekraftsmål

Sikre ansvarlig styring og drift

BIR skal være en troverdig aktør i samfunnet. Det innebærer at BIR opprettholder samfunnskritisk og -nødvendig drift, og sikrer at både egen virksomhet og verdikjede opererer i tråd med etiske standarder og myndighetskrav.

Ansvarlig eierstyring og ledelse

Virksomhetens eierstyring og selskapsledelse har stor påvirkning på virksomhetens kultur, prioriteringer, effektivitet, risiko-håndtering, og grad av måloppnåelse. For BIR er det viktig å ha gode relasjoner til eiere og sentrale interessenter. For å sikre god oppfølging av bærekraftsarbeidet skal det etableres gode strukturer for styring, rapportering og risikostyring.

Etisk forretningspraksis

Overholdelse av menneskerettigheter og lovpålagt etiske retningslinjer er avgjørende for å bevare tillit i samfunnet, og BIR anser høy etisk standard som et minimumskrav. Utover å etablere gode strukturer for etterlevelse skal BIR legge forholdene til rette for åpenhet, transparens og god dialog internt og eksternt.

Overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter

Gjeldende krav og nye lover og reguleringer stiller økte krav til virksomhetens bærekraftsarbeid og -rapportering. BIR prioriterer å ha god innsikt i hvilke krav virksomheten står overfor, og være proaktiv i imøtekommelse av disse.

Opprettholde samfunnskritisk og -nødvendig drift

Det er strenge krav og høye forventninger til at tjenester som vurderes som samfunnskritisk er rigget for å kunne opprettholde drift tilnærmet uavhengig av hva som måtte inntreffe av hendelser. BIR jobber for å ha oversikt over faktorer som utgjør risiko for brudd på kontinuerlig drift og iverksette tiltak som reduserer risiko. Dette innebærer også inkludering av klima- og miljørisiko.

Ansvarlig kommunikasjon, transparens og påvirkning

BIRs kommunikasjon kjennetegnes av å være åpen, ærlig og proaktiv. Åpen kommunikasjon rundt selskapets bærekraftsarbeid og -resultater er avgjørende for å skape tillit. BIR skal sikre deling av sannferdig og utfyllende rapportering. BIR vil også vektlegge åpen, informativ og inkluderende intern kommunikasjon på tvers av selskapene i konsernet, som både skal bidra til kompetanseheving, økt innsikt og forsterkning av "ett BIR".

God datasikkerhet

God datasikkerhet omhandler om å beskytte sensitiv og/eller konfidensiell informasjon som kan føre til skade ved eventuell offentliggjøring, eller å beskytte tilgang til styringsdata som potensielt kan føre til inngripen i drift eller havari av anlegg. BIR skal sørge for å etablere gode strukturer og rutiner for personvern og datasikkerhet.

Vår forpliktelse

BIR skal være en troverdig aktør i samfunnet. Det innebærer at BIR opprettholder samfunnskritisk og -nødvendig drift, og sikrer at både egen virksomhet og verdikjede opererer i tråd med etiske standarder og myndighetskrav.

Tilknyttede bærekraftstema

- Ansvarlig eierstyring og ledelse
- Etisk forretningspraksis
- Overholde krav fra myndigheter og sentrale interessenter
- Opprettholde samfunnskritisk og -nødvendig drift
- Ansvarlig kommunikasjon, transparens og påvirkning
- God datasikkerhet

Prioriterte målsettinger

- Forplikte hele konsernet til å implementere og følge opp bærekraftsstrategien
- Bærekraft integreres i konsernets risikostyring
- Sikre åpen og tilgjengelig informasjon
- Ingen data på avveie

Prioriterte tiltak

- Plan for implementering av bærekraftsstrategien
- Integrere bærekraftstema i prosesser for risikostyring
- Kartlegge gap og etablere rapportering iht. Bærekraftsdirektivet
- Sikker deling av data av offentlig interesse
- Opplæring i datasikkerhet

Relevante bærekraftsmål

Utvikle folkene og kulturen

BIR skal være en attraktiv arbeidsplass. Dette innebærer at vi tar vare på og utvikler folkene våre ved å bygge en kultur for fellesskap, mangfold og samhandling. BIR jobber kontinuerlig for å ivareta helse, sikkerhet og trivsel så vel som læring og kompetanseheving.

Utvikling av felleskultur

Kulturen i en virksomhet omhandler virksomhetens felles verdier, normer og holdninger, og er av vesentlig betydning for om virksomheten når sine målsetninger. BIR legger innsats i å skape en felles kultur som kjennetegnes ved god internkommunikasjon, samhandling og deling på tvers i konsernet, samt felles forståelse av mål, verdier og normer. Dette innebærer også at BIR ønsker å forankre bærekraftsperspektivet i alle deler av konsernet.

Kontinuerlig læring og utvikling

Læring og utvikling er avgjørende for de ansattes trivsel og bidrag i egen virksomhet. Muligheten til læring og utvikling anses som en viktig faktor for å tiltrekke og beholde kompetente ansatte. BIR skal legge til rette for at medarbeiderne skal kunne tilegne seg og ta i bruk ny kompetanse, og kunne søke nye utfordringer uten å skifte arbeidsplass. Dette innebærer også å bygge den kompetansen BIR trenger, sikre gode prosesser for ansettelse og avvikling, samt øke det generelle kompetansenivået innen bærekraft på tvers av konsernet.

Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet

Bransjer som opererer i utsatte områder eller situasjoner må ha spesielt gode strukturer og rutiner for å ivareta medarbeidernes helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. BIR har ansvar for å ivareta fysisk og psykisk helse for alle. Dette innebærer at BIR skal jobbe systematisk for en helsefremmende arbeidsplass og minimere risikoen for ulykker og skader.

Sikre mangfold og likestilling

Mangfold og likestilling fører til økt produktivitet, innovasjon og økt medarbeidertilfredshet. BIR skal legge til rette for et trygt og inkluderende arbeidsmiljø der ulike egenskaper verdsettes og stimuleres. Dette innebærer at BIR skal ha en tydelig målsetning om å øke mangfold og likestilling nedfelt i BIRs HR-strategi.

Ansvarlige arbeidsforhold

Det norske samfunnet har velutviklede holdninger, lover og strukturer som ivaretar anstendige arbeidsforhold. Utover å etterleve lover og regler vil BIR håndheve tydelige retningslinjer for konflikthåndtering, varsling og etikk.

Vår forpliktelse

BIR skal være en attraktiv arbeidsplass. Dette innebærer at vi tar vare på og utvikler folkene våre ved å bygge en kultur for fellesskap, mangfold og samhandling. BIR jobber kontinuerlig for å ivareta helse, sikkerhet og trivsel så vel som læring og kompetanseheving.

Tilknyttede bærekraftstema

- Utvikling av felleskultur
- Kontinuerlig læring og utvikling
- Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet
- Sikre mangfold og likestilling
- Ansvarlige arbeidsforhold

Prioriterte målsetninger

- Etablere en felles forståelse av «Ett BIR»
- Øke bærekraftskompetansen til alle medarbeidere
- Sikre mangfold og et helsefremmende arbeidsmiljø

Prioriterte tiltak

- Integrere bærekraft i alt videre arbeid med "Ett BIR", kultur og verdier
- Etablere en intern bærekraftsskole
- Revidere HR-strategi

Relevante bærekraftsmål

Bærekraftsrapportering

Bærekraftsrapporteringen inneholder informasjon knyttet til selskapets bærekraftsmål og hvilke aktiviteter selskapet har initiert for å nå disse målene. Bærekraftsrapportering anses som en ikke-finansiell rapportering i motsetning til årsregnskapet. Det finnes flere ulike rammeverk for bærekraftsrapportering. Et av disse rammeverkene er GRI, som står for Global Reporting Initiative. GRI er en uavhengig organisasjon som utvikler globale standarder for rapportering om bærekraft og de er per i dag ansett som ledende på området. Målet med GRI-standardene er å gi virksomheter og offentlig foretak en strukturert måte å rapportere sitt bærekraftsarbeid på, slik at kunder og andre interessenter kan vurdere om de har en bærekraftig forretningsmodell.

GRI-standardene dekker en rekke områder relatert til bærekraft, inkludert miljø, sosiale og etiske spørsmål, menneskerettigheter, økonomisk ansvar, utvikling i lokalsamfunn med mer. Standardene er relativt fleksibelt utformet slik at virksomheter kan tilpasse rapporteringen til egen drift og målsettinger innen bærekraft.

Forbedring og utvidelse av BIRs bærekraftsrapportering vil gjøres trinnvis over de kommende årene der vi gradvis jobber for at vår rapportering imøtekommer alle ventede lovkrav. BIR vil i første omgang rapportere på bærekraft i et eget kapittel i BIRs årsrapport. Utover dette vil det være naturlig å se hen til GRI-standardene for øvrige parametere som er mulig å fremskaffe data for, og som er relevante for BIR-selskapene å rapportere på allerede i 2023.

BIR er medlem av Klimapartner Vestland og har utarbeidet klimaregnskap de siste årene i henhold til deres rapporteringsrutiner. Dette innebærer at en del regnskapstall, og andre nøkkeltall fra virksomheten, rapporteres til Klimapartneres nettløsning Klimakost.no. BIRs aktiviteter blir da omgjort til CO₂-ekvivalenter slik at utslippene kan sammenlignes på tvers av selskaper, bransjer, og regioner.

Veien videre

Bærekraftsstrategien må sees i sammenheng med andre interne styrende dokumenter som konsernstrategi og tilhørende virksomhetsplan. Strategien gjelder for hele konsernets virksomhet inkludert alle datterselskapene. En god og vedvarende implementerings- og kompetansehevningsprosess er avgjørende for å lykkes i å integrere bærekraftshensyn i alle deler av virksomheten. Neste skritt er derfor å utarbeide en plan for videre

aktiviteter, herunder kompetanseheving, implementering og rapportering. Inkludert i nevnte aktiviteter skal det etableres målbare indikatorer slik at vi kan følge med på egen utvikling og effekten av bærekraftsarbeidet. Lykkes vi i dette arbeidet vil vi være på god vei til å nå ambisjonen om å være en drivkraft for et sirkulært samfunn.

Vesentlighetsmatrise og intervjuguide

BIRs påvirkning på omgivelsene	3 vesentlig	<ul style="list-style-type: none"> Verdiskaping i lokalsamfunn Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Sikre bærekraftige innkjøp Innovasjon og samarbeid Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter Opprettholde samfunnskritisk og -nødvendig drift
	2 høy	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Innovasjon og samarbeid 	<ul style="list-style-type: none"> Håndtere klimaendringene Kontinuerlig læring og utvikling Utvikling av felles kultur Ansvarlig kommunikasjon, transparens og påvirkning 	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarlig eierstyring og ledelse Etisk forretningspraksis Effektivt og rent energiforbruk
	1 middels		<ul style="list-style-type: none"> Sikre mangfold og likestilling 	<ul style="list-style-type: none"> God datasikkerhet
		1 - middels	2 høy	3 vesentlig

Omgivelsenes påvirkning på BIR (økonomi, posisjon, omdømme m.m.)

Det er gjennomført en interessentundersøkelse for å komme fram til de mest vesentlige bærekraftstemaene. Interessentene har gjort vurderinger av hvordan de mener BIR påvirker omgivelsene og hvordan omgivelsene påvirker BIR. Basert på dette er det gjort en prioritering og rangering av de ulike bærekraftstemaene som vist i vesentlighetsmatrisen. Interessentene ble bedt om å karakterisere de følgende temaene på en skala fra 1 til 3:

Klima og miljø (Environmental)

- Tilrettelegge for sirkularitet
 - Muliggjøre ombruksløsninger
 - Øke utsortering
 - Øke oppsirkulering
- Redusere klimapåvirkning
 - Kutte direkte klimagassutslipp
 - Kutte indirekte klimagassutslipp
 - Øke karbonfangst
- Redusere miljøpåvirkning
 - Redusere utslipp av skadelige gasser/stoffer (NOX, SOX, m.fl)
 - Redusere risiko for feilsortering
- Håndtere klimaendringene
 - Redusere klimarisiko
- Effektivt og rent energiforbruk
 - Redusere forbruk av energi
 - Øke andelen fornybar energi
 - Produce energi
- Øke ressursutnyttelse
 - Redusere eget avfallsvolum
 - Redusere kunders avfallsvolum

Sosial (Social)

- Etterlevelse av våre verdier
 - Sikre at våre egne ansatte følger våre egne verdier i arbeidshverdagen
- Sikre mangfold og likestilling
 - Mangfold og inkludering iht. kjønn, seksuell legning, rase og funksjon
 - Likelønn, like muligheter, lik behandling
- Ivareta helse og sikkerhet
 - Minimere skader og uhell
 - Ivareta mental helse
 - Sikkerhetsopplæring
- Ansvarlige arbeidsforhold
 - Sikre etterlevelse av compliance
 - Sikre varslingskanaler
- Kompetanseheving knyttet til ESG
 - On- og offboarding
 - Videreutdanning
 - Lederutvikling
- Tilgjengelighet av tjenester
- Verdiskaping i lokalsamfunnet
 - Bidrag til lokalsamfunnet
 - Utvikling av lokalsamfunnet

Styring og økonomi (Governance)

- Ansvarlig eierstyring og ledelse
 - Sikre god styring, struktur og oppfølging av bærekraftsarbeid
 - Systematisk risikostyring
- Sikre bærekraftige verdikjeder
 - Krav til leverandører
 - Krav til andre aktører i verdikjeden
 - Sikre overholdelse av bærekraftskrav
- Initiere og delta i verdiskapende samarbeid
- Etisk forretningspraksis
 - Anti-korrupsjon
 - Anti-hvitvasking
 - Overholdelse av menneskerettigheter
- Overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter
- God datasikkerhet
 - Cybersikkerhet
 - Personvern
- Opprettholde kontinuerlig drift
 - Sikker forsyningskjede
 - Samfunns-helse
 - Hygiene
 - Tilgang til strøm
 - Tilgang til drivstoff
- Sikre ansvarlig kommunikasjon
 - Åpen og utfyllende rapportering
 - Ansvarlig markedsføring (ingen grønnvasking)

Koordinering av BIRs bærekraftsstrategi og strategier hos eierkommunene

Bergen kommune

Hovedmål	Kutte direkte utslipp	Sirkulere ressursene	Bevare naturen	Forberede for endring
Beskrivelse av hovedmål	I Bergen er direkte klima- gassutslipp redusert med 85 prosent fra 2009 til 2030.	Bergen tar vare på ressursene. I 2030 er det materielle forbruket og avfallsmengden vår redusert og minst 65 prosent av avfallet blir til nye ressurser.	Bergen verdsetter naturen og finner løsninger som gir både naturen og klima. Vi styrker naturens evne til å ta opp klimagasser og til å håndtere klimaendringene.	I 2030 kan Bergen håndtere effektene av klimaendringer og utnytte mulighetene i omstillingen til lavutslippssamfunnet.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Effektivt og rent energiforbruk Sikre bærekraftige innkjøp 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Innovasjon og samarbeid 	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Redusere forurensning Håndtere klimaendringer 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Håndtere klimaendringer Kontinuerlig læring og utvikling Ansvarlig eierstyring og ledelse

Satsning	Fossilfri transport	Fornybar energi	Redusere klimafotavtrykk	Utslippsfri avfallshåndtering	Sirkulære Bergen
Beskrivelse av mål i satsning	All vegtransport i Bergen skal være fossilfri i 2030. Havnen skal være fossilfri og det jobbes for at sjøfart og luftfart skal bli fossilfri så fort som mulig.	Frem mot 2030 skal energi-bruken i Bergen reduseres. All stasjonær energi skal være fornybar. Energisystemet vårt må være fleksibelt, med lokal, småskala produksjon.	Gjennom et lavere forbruk reduserer Bergen klimafotavtrykket og avfallsmengden. I 2030 skal det være lett og attraktivt å velge tjenester, mat og andre varer med lavest mulig klima- og miljøbelastning.	I Bergen håndterer vi avfallet på en klimavennlig måte. I 2030 skal klimagassutslippene fra avfallshåndtering i Bergen være nesten null, og mest mulig avfall blir ressurser i ny produksjon.	I 2030 har Bergen etablert en sirkulær økonomi der næringslivet bidrar aktivt. I Bergen skapes nye verdier ved at ressurser brukes og gjenbrukes så lenge og så effektivt som mulig i giftfrie kretsløp.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Redusere forurensning 	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Innovasjon og samarbeid

Bjørnafjorden kommune

Hovedmål/satsning	Vera fossilfri innen 2030	Stansa tap av naturmangfold	Stansa forureining av grunn- og vassressursar
Beskrivelse av hovedmål	<p>1) Dei direkte klimagassutslippa innanfor Bjørnafjorden kommune sine grenser (ekskl. sjøfart) skal reduserast med 55% innan 2030, sett i høve til 2009</p> <p>2) Bjørnafjorden kommune skal redusere dei direkte klimagassutslippa frå eiga verksemd med 90 % innan 2030, sett i høve til 2009.</p> <p>3) Klimafotavtrykket innafor Bjørnafjorden kommune sine grenser skal reduserast monaleg innan 2030.</p>	Bjørnafjorden kommune skal innan 2023 innarbeide rutinar på alle tenesteområde som sikrar mot eit vidare tap av naturmangfold.	Bjørnafjorden kommune skal innan 2025 berre nytte fornybar energi eller energi med opprinningsgaranti.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Redusere forurensning 	<ul style="list-style-type: none"> Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> Effektivt og rent energiforbruk

Askøy kommune

Hovedmål/satsning	Bærekraftig næringsliv innen 2030	Ivareta innbyggernes helse og sikkerhet	Sikre mangfoldig og inkluderende lokalsamfunn
Beskrivelse av hovedmål	For at Askøy skal ha et næringsliv som er godt rustet til å møte fremtiden, må bedriftene ta grønne valg. En klima- og miljøvennlig næringsutvikling krever vilje til å omstille seg og dele kunnskap og kompetanse med hverandre. Ved å utvikle et robust, variert, nyskapende, inkluderende og bærekraftig næringsliv på Askøy fram mot 2030, vil kommunen få et attraktivt næringsliv som skaper varige verdier.	Satsing på et godt helsefremmende og forebyggende arbeid gir en investering i et bedre liv for den enkelte og et bedre og bærekraftig samfunn for oss alle. Med Askøy kommunes ansvar for barnehage, skole, lokal samferdsel, helsetjenester og kulturtilbud har vi gode muligheter for å påvirke de levekårsfaktorer som er med på å skape den enkeltes og hele askøysamfunnets helse.	Et godt og inkluderende lokalsamfunn blir til der det er tette bånd mellom folk, næringsliv, offentlige tilbud og frivillige organisasjoner. Askøy kommune skal møte innbyggernes engasjement med respekt og tillit og være en pådriver for aktiviteter som samler og engasjerer innbyggerne.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Innovasjon og samarbeid Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> Utvikling av felleskultur Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet Innovasjon og samarbeid

Kvam herad

	Hovedmål/satsning	Klimagassutslipp	Energi	Tilpassing til klimaendringane
	Beskrivelse av hovedmål	Klimagassutslippa i Kvam herad skal i tråd med nasjonale mål, reduserast med inntil 55 % innan 2030 i høve til 1990.	Energibruken i Kvam herad skal i tråd med klimaplan for Hordaland, 2014 -2030, effektiviserast med 55% innan 2030 i høve til 2007. Energibehovet til alle føremål skal i størst mogeleg grad dekkast av fornybare energikjelder utan tap av naturmangfald.	Tilpassing til klimaendringane skal baserast på «føre var-prinsippet», meir presise grunnlagsdata og lokal kunnskap.
	Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere klimapåvirkning 	<ul style="list-style-type: none"> • Effektivt og rent energiforbruk • Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> • Håndtere klimaendringane

Samnanger kommune

	Hovedmål/satsning	Øke bruken av fornybare energikilder	Redusere utslippsmengder og tilpasse til klimaendringar
	Beskrivelse av hovedmål	Ei berekraftig utvikling skal gjera Samnanger til eit levande og klimanøytralt samfunn. I arbeidet med energi og klima vil me ta ansvar for energibruk og klimapåverknad frå innbyggjarar og næringslivet i Samnanger.	Kommunen vil gjennomføra naudsynte tilpassingar for å stå rusta til å møte klimaendringar i framtida samt motivera til nytenking kring bruk av ny teknologi knytta til småskala klimaløysingar. Kommunen sin eldre Energi- og klimaplan er høgt prioritert for revisjon i framlegg til kommunal planstrategi for 2020-2023. FN sine bærekraftsmål har stått sentralt i kommunen sine planarbeid dei siste åra.
	Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> • Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere klimapåvirkning

Vaksdal kommune

	Hovedmål/satsning	Vera fossilfri innan 2030	Stansa tap av naturmangfald	Stansa forureining av grunn- og vassressursar
	Beskrivelse av hovedmål	Klimautfordringar med auka nedbør, flaum, ras, havnivåstigning og springflo er tema som er viktige både som tema- og arealplanarbeid. Eit sentralt mål er å ta klimaomsyn i all samfunns- og arealplanlegging, slik at tilpassing til eit «klimatekna» samfunn og ny teknologi gjev «grønt» skifte. Dette vil også gjelde for energi og nullutslippsteknologi, og er del av kommuneplanen si overordna målsetting i samfunnsdelen, og pregar særleg arealplanlegging, beredskapsplanar, innkjøp og drift/vedlikehald. I tillegg er det mål om elektriske kommunale køyretøy og utvikling av kommunale VA-anlegg.	Utfordringar knytt til endringar i klima og miljø, demografi, folkehelse med meir stiller krav til planlegging og beredskap i kommunane. Kommunen opplever stadig hyppigare ras og flaum med skader på kommunal infrastruktur. Dette har medført ulemper for innbyggjarar og næringsliv i tillegg til store kostnader for kommunen. Det er grunn til å tru at slike hendingar vil kome oftare i framtida. Kommunen må arbeide med tiltak i planperioden.	For å kunne møte utfordringane kommunane står framfor, er det nødvendig å tenke nytt. Til det treng vi digitale løysingar som støtter opp om samskaping, innovasjon og utvikling lokalt. Innovasjon kan skapast i samarbeid med andre; på tvers av sektorar eller profesjonar, gjennom involvering og mobilisering av innbyggjarar, frivillige og næringsliv og i samarbeid med andre kommunar.
	Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> • Håndtere klimaendringane • Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet • Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta helse, arbeidsmiljø og sikkerhet • Håndtere klimaendringane 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovasjon og samarbeid

Osterøy kommune

	Hovedmål/satsning	Bærekraftig forvaltning av livsgrunnlaget	Gode levekår og attraktive lokalsamfunn	Framtidsrettet og mangfoldig næringsliv
	Beskrivelse av hovedmål	Osterøy kommune skal forvalte areal i eit langsiktig perspektiv og til det beste for fellesskapet, og arbeide for reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpassing i all forvaltning og i alle vedtak.	Osterøy kommune skal ha ein systematisk og heilskapleg innsats for å gje innbyggjarane gode kvardagsliv i trygge omgjevnadar.	Osterøy kommune skal arbeide for berekraftig økonomisk vekst i kommunen, og leggja til rette for verdiskaping innaføre rammene av miljømessig og sosial berekraft.
	Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere klimapåvirkning • Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta arbeidsmiljø, sikkerhet og helse 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovasjon og samarbeid

Øygarden kommune

Satsning	Være en attraktiv kommune å bo i	Sikre innbyggernes livskvalitet	Bærekraftig verdiskaping og næringsliv	Være en klima- og miljøvennlig kommune	Handlekraftig og innovativ samfunnsaktør
Beskrivelse av mål i satsning	Øygarden skal utvikla ein kommune som sikrar innbyggjarane ein kortreist, aktiv og inkluderande kvardag, og som legg til rette for samskaping og innbyggjarinvolvering. Det skal fremjast gode bumiljø som sikrar ulike behov, og med god tilgang til møteplassar, natur og sjø. Eit fleksibelt, innovativt og bærekraftig transportsystem skal binda kommunen sterkare saman, og sikra at innbyggjarane kan vera aktive og meistra eigne liv.	For å auka livskvalitet og trivsel blant innbyggjarane er det mykje som tyder på at opplevinga av glede, meining, meistring, sosial deltaking og sjølvstende er viktig. Øygarden skal ha eit variert og inkluderande kultur-, fritids-, idretts-, og frivilligheitsliv. Øygarden skal ha eit tenestetilbod som fremjar god folkehelse og vere eit inkluderande og aldersvennleg samfunn.	Øygarden skal vere eit kompetent, innovativt og produktivt samfunn. For å oppretthalda velferda, trivselen og livskvaliteten til innbyggjarane våre er bærekraftig økonomisk vekst og verdiskaping over tid avgjerande. Som samfunnsaktør skal kommunen skapa gode rammevilkår for eit innovativt, framtidretta og konkurransedyktig næringsliv. Grøn omstilling, bærekraftige marine og maritime næringar og eit vekstkraftig Straume er sentrale satsingar.	Kommunen skal ha god beredskap og skapa trygge og gode nærmiljø basert på ein senterstruktur med effektive og miljøvennlege transport-system. Øygarden må ta vare på ressursane for framtidige generasjonar gjennom ei forsvartleg forvaltning av utmarka, kyst- og kulturlandskapet, dyrka mark, vatn og vassdrag, sjøen og havet. Kommunen som organisasjon skal gå framføre og ta ansvar for at vi tek avgjerster basert på kunnskap og inkluderer alle i dugnaden om å halda naturen og havet vårt reint.	Samarbeid og samskaping er eit av hovudgrepa i samfunnsdelen til kommuneplanen. Som samfunnsutviklar har likevel kommunen og dei tilsette eit særskilt ansvar for å ta initiativ, mobilisera, koordinera og vera ein pådrivar for samfunnsutviklinga.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Utvikling av felleskultur 	<ul style="list-style-type: none"> Ivareta arbeidsmiljø, sikkerhet og helse 	<ul style="list-style-type: none"> Innovasjon og samarbeid Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> Innovasjon og samarbeid

Ulvik Herad

Hovedmål	Haldningar	Energibruk	Lokal energiproduksjon	Klima og miljø
Beskrivelse av hovedmål	Arbeide for å påverke innbyggjarane sine haldningar og motivere til val av energieffektive tiltak og miljøvennlege løysingar.	Redusere samla energibruk saman med auka energifleksibilitet og omlegging til nye fornybare energikjelder.	Sikre ei planmessig utvikling av tradisjonell og ny form for lokal energiproduksjon for å ivareta både klima, lokalmiljø og eigne innbyggjarar.	Møte venta klimaendringar på ein planmessig måte, og arbeide for ein reduksjon av utslipp som er skadelege for klima og lokalmiljø.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Redusere forurensning Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen

Voss herad

Satsning	Frå fossil til utsléppsfri	Eit bærekraftig og framtidretta landbruk	Naturen som karbonlager	Auka kunnskap for å møte klimaendringane	Naturbaserte løysingar som del av framtida for å sikra infrastruktur og forvaltning av natur, landskaps- og kulturverdiar	Grøn giv i næringslivet
Beskrivelse av mål i satsning	I 2030 er samla utslépp frå trafikksktoren redusert med 85%. I 2030 er 90 % av bygg- og anleggsverksemd i Voss herad utsléppsfri. I 2030 er kommunen sin bilpark utsléppsfri. All person- og varetransport er utsléppsfri innan 2050.	Det er viktig for Voss herad å tryggja landbruket i bygda, ta vare på arealressursane og halda matproduksjonen oppe. Det er venta at landbruket den største utsléppskjelda på Voss fram mot 2030. Både i nullalternativet og i scenario som inneber meir ambisiøse mål for reduksjon i klimagassutslépp fram mot 2030.	Karbonlagring i naturen vert rekna som eit av dei mest kostnadseffektive tiltaka for reduksjon av CO2 i atmosfæren. Motsett kan øydelegging av naturen og nedbryting og utarming av jordsmonnet gje store utslépp. Voss herad er ei stolt naturbygd, og bør i framtida unngå å byggja ut på karbonrike område og nytta arealplanlegginga aktivt i arbeidet med å ta vare på karbonrike område.	Voss herad si evne til å tåla klimaendringar er styrka fram mot 2030. Bygda vår skal utviklast slik at me er rusta for endringar som er forventa fram mot 2050. Voss herad skal ha nødvendig kunnskap, planar og beredskap for å møte negative konsekvensar av klimaendringane.	Naturbaserte løysingar går ut på å løysa samfunnsutfordringar gjennom å ta utgangspunkt i naturlege prosessar og økosystem. Løysingane er multifunksjonelle, noko som inneber at dei same areala oppfyller fleire behov på ein gong. Dette gjer dei kostnadseffektive.	Lokal verdiskaping er avhengig av gode lokalmiljø, ein sterk bu- og arbeidsmarknadsregion, med relevante utdanningstilbod, og ein kultur for innovasjon og medverknad. Ei grøn næringsutvikling vil innebera at utviklast i ei retning som tek betre omsyn til klima og miljø, og er i tråd med FN sine bærekraftsmål.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Redusere klimapåvirkning Redusere forurensning 	<ul style="list-style-type: none"> Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> Håndtere klimaendringar 	<ul style="list-style-type: none"> Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Innovasjon og samarbeid Verdiskaping i lokalsamfunn Bidra til naturmangfold

Satsning	Vossakraft og energiproduksjon	Vossingen sitt klimafotavtrykk	Dei kommunale selskapa som spydspissar i klimaarbeidet	Berekraftsbygda Voss	Sirkulære Voss	Landbruk og jordvern
Beskrivelse av mål i satsning	For Voss herad vert det viktig å arbeida for å nytta krafta der den vert produsert. Slik sikrar me bærekraftig næringsutvikling som ein del av klimaomstillinga i Vossasamfunnet. I tillegg til vasskrafta, er det innslag av både bioenergi, bruk av grunnvarme og sol som energikjelde i heradet vårt.	Forbruket vårt både vil og må endra seg mykje i framtida. Fyrst og fremst fordi tåleevna til naturen er på brestepunktet. Viss kvar enkelt av oss vert smartare forbrukarar, vil vossasamfunnet, innbyggjarar og næringsliv, leva i ein meir bærekraftig kvardag og bidra konkret og konstruktivt i arbeidet med å verta eit lågutsleppsamfunn i 2050.	I Voss herad sin eigarskapspolitikk står fylgjande: «Kommunen sin eigarskap skal fremja samfunnsansvarleg forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling. I selskap som kommunen har eigarinteresser i, skal all aktivitet kvila på same normer og etiske retningslinjer som for Voss herad. Kommuneplanen til Voss herad er tufta på FN sine bærekraftsmål og selskapa våre skal arbeida for å nå dei FN bærekraftmåla som er relevante for dei.»	Voss herad skal vera kjent som berekraftsbygda og slik vera attraktive for verksemdar og arbeidskraft som arbeidar for FN sine bærekraftsmål og skapar grøn vekst.	Vossasamfunnet skal vera ein aktiv pådrivar i omstilling til sirkulærøkonomi.	Oppretthalda kulturlandskap, tradisjonell landbruk og mangfaldet av næringsverksemdar som er knytt til landbruket. Landbruket i Voss herad skal ha verdiskaping over landsgjennomsnittet, vera klima- og miljøvennleg og ha utgangspunkt i bærekraftig bruk av lokale ressursar. Voss herad skal vera ein føregangskommune i jordvern ved å auka jordbruksareal i heradet. Voss herad skal ha null-visjon knytt til nedbygging av jordbruksareal.
Bærekrafts-tema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen Verdiskaping i lokalsamfunn 	<ul style="list-style-type: none"> BIRs bærekraftsstrategi 	<ul style="list-style-type: none"> Verdiskaping i lokalsamfunn 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for sirkularitet og øke ressursutnyttelsen 	<ul style="list-style-type: none"> Bidra til naturmangfold

Eidfjord kommune

Hovedmål/ satsning	Redusere lokale utslipp med 40% innen 2030	Ivareta naturmangfold i kommunen	Livskraftig lokalsamfunn
Beskrivelse av hovedmål	Ein effektiv klimakommunikasjon og klimadialog med innbyggjarar vil vera ein viktig suksessfaktor for å nå måla både lokalt og nasjonalt. For å skapa relevans og eigarskapskjensle for denne kommunedelplanen i lokalsamfunnet, er det vald namn for fokusområda som er mindre teknisk og lett forståeleg: <ul style="list-style-type: none"> • Biff – fokus på klimafotavtrykk av mat, reduksjon av matsvinn, jordbruk • Bil – fokus på mobilitet • Bustad – fokus på energiforbruk i bygg ved nybygg og oppgradering • Boeing – fokus på klimafotavtrykket for reiser både til og frå Eidfjord • Bruk – fokus på forbruk og konsum 	Kommunedelplanen for naturmangfold skal vere eit retningsgjevande styringsverktøy for kommunen. Denne skal auke kunnskap om naturmangfaldet ved å ha eit oppdatert kunnskapsgrunnlag. Eidfjord kommune skal ta vare på naturmangfaldet i kommunen gjennom kommunal planlegging, drift og sakshandsaming.	Eidfjord har tre satsingområder i kommunedelplanen: <ul style="list-style-type: none"> • Bukommunen Eidfjord • Opplevings- og besøkskommunen • Arbeidskommunen Me vil at innbyggjarane våre skal oppleve livskvalitet og at Eidfjord skal vera ein trygg stad å vekse opp. Me ønskjer ein god bukkommune for både gamle og nye innbyggjarar der ein kan leva aktive liv, nyta og medverka til kulturelt mangfald og der kvar enkelt er integrert i eit sosialt fellesskap. Opplevings- og besøkskommunen legg til rette for å nyta godt av den storlagne naturen og alt det han har å by på både for bitjande og innbyggjarane. Det er viktig å kunna ha eit trygt økonomisk tilvære for alle. Det får me når me veit at det er arbeidsplassar, anten i lokalsamfunnet eller i regionen. Ved å stimulera eksisterande næringsliv og leggja til rette for at nye bedrifter kan etablera seg, legg det grunnlag for å skapa arbeidsplassar. Det er med på å sikra trygg økonomiske tilhøve for innbyggjarane.
Bærekraftstema i BIR	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere klimapåvirkning • Tilrettelegge for sirkularitet • Effektivt og rent energiforbruk 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig eierstyring og ledelse • Bidra til naturmangfold 	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta arbeidsmiljø, sikkerhet og helse • Utvikling av felleskultur

Viktige ord og begreper

Begrep	Forklaring	Kilde
Bioøkonomi	Bioøkonomi er en økonomi basert på produksjon og foredling av fornybare biologiske ressurser som skog, jord, husdyr og planter til mat, energi, produkter og materialer.	Hva er betyr egentlig begrepet bioøkonomi? (landbruk.no)
Bærekraftig utvikling	Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov når det gjelder økonomi, miljø og sosiale forhold.	Ordliste (fn.no)
Bærekraftsrapportering	Bærekraftsrapportering er en form for ikke-finansiell rapportering hvor bedrifter presenterer deres bærekraftsmål og tilknyttede aktiviteter. De inkluderer ofte tidligere resultater og en presentasjon av virksomhetens interesser (kunder, ansatte o.l.).	Bærekraftsrapportering: Alt du må vite i 2023 (mal.m.m.) (centiga.no)
ESG	ESG står for Environment (klimate og miljø), Social (samfunnsansvar), og governance (eierstyring) og utgjør til sammen begrepet Bærekraft. Se også Bærekraftig utvikling	Bærekraft - AksjeNorge
FNs bærekraftsmål	Verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.	Ordliste (fn.no)
Fornybare energikilder	Energikilder, som vannkraft, som har sin opprinnelse i naturens eget kretsløp. Disse kildene fornyes kontinuerlig i motsetning til ikke-fornybare energikilder, som fossilt brensel.	fornybar energi - Store norske leksikon (snl.no)
Gjenbruk	Gjenbruk betegner tilbakeføring av materialer i en industriell prosess.	Gjenvinning, ombruk eller gjenbruk? Sirken
Klima	Klima er forholdene på et sted, typisk vær, og beskriver også en lengre periode av generelle trender. Klima omfatter blant annet temperatur og nedbørmengder.	Klima eller miljø? - SINTEF
Klimaregnskap	Klimaregnskapet er en sammenstilling og oppsummering av alle bidrag til virksomhetens totale klimafotavtrykk oppgitt i CO2-ekvivalenter. Klimaregnskapet dekker alle klimagasser og bidrag til det totale fotavtrykket, både indirekte og direkte utslipp.	Klimakost Om Klimakost
Karbonfangst	Teknologi som skal fange CO2 fra gasskilder. Etter fangsten må karbondioksidet transporteres og lagres trygt for ettertiden. Hele prosessen med fangst, logistikk, og lagring omtales som Carbon Capture and Storage (CCS).	Norcem Hva er karbonfangst?

Begrep	Forklaring	Kilde
Lavutslippssamfunn	Med lavutslippssamfunn menes et samfunn hvor klimagassutslippene, ut fra beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalen	Lov om klimamål (klimaloven) - Lovdata
Menneskerettigheter	Menneskerettigheter er grunnleggende rettigheter alle har, uavhengig av kjønn, alder, religion, legning, nasjonalitet eller hvor i verden de bor.	Menneskerettigheter (fn.no)
Miljø	Miljø beskriver et større bilde enn klima, og er en sammensetning av alle mulige forhold som eksisterer på et sted.	Klima eller miljø? - SINTEF
Naturmangfold	Naturmangfold er alle de ulike variasjonene av liv som finnes i naturen. Begrepet omfatter dyr og planter i alle geografiske områder og i ulike økosystemer. Vi ønsker oss robuste og bærekraftige økosystemer. For å få dette må vi ha et rikt artsmangfold. Begrepet «artsmangfold» betyr variasjonen av livsformer.	Naturmangfold (fn.no)
Ombruk	Ombruk er ny utnyttelse av et produkt i dets opprinnelige form.	Gjenvinning, ombruk eller gjenbruk? Sirken
Samfunnskritisk drift	Samfunnets funksjonsdyktighet er svært avhengig av en rekke fysiske og tekniske infrastrukturer. Ved alvorlig svikt i disse infrastrukturene er samfunnet ikke i stand til å opprettholde de leveranser av varer og tjenester som befolkningen er avhengig av. Disse infrastrukturene kan omtales som kritiske for samfunnet.	NOU 2006: 6 - regjeringen.no
Samfunnsnødvendig drift	Kritisk infrastruktur er de anlegg og systemer som er helt nødvendige for å opprettholde samfunnets kritiske funksjoner som igjen dekker samfunnets grunnleggende behov og befolkningens trygghetsfølelse.	
Samfunnsnødvendig drift	Samfunnsnødvendig drift refererer til tjenester og virksomheter som anses som essensielle for å opprettholde funksjonene i et samfunn, men som likevel ikke anses som samfunnskritiske.	Egen definisjon
Sirkulærøkonomi	Sirkulærøkonomi er et rammeverk skapt for å takle globale utfordringer som klimaendringer, tap av biodiversitet, avfall, og forurensning. Det er basert på tre prinsipper: eliminering av avfall og forurensning, sirkulere produkter og materialer, og å gjenoppbygge naturen	Finding a common language - the circular economy glossary (ellenmacarthurfoundation.org)